پنجشنبه ۱۱ بهمن ۱۳۹۷ | سال ششم | شماره ۱۶۱۱
www.shahrvand-newspaper.ir

بسیاری از داروهای مورد استفاده بدون نسخه از جمله داروی ضد سرفه، سرماخوردگی، آنفلوآنزا و زکام باعث گیجی ناخواسته می‌شوند که ممکن است رانندگی را با مشکل روبه رو کند.

پرتره

غزلسرای آلمانی

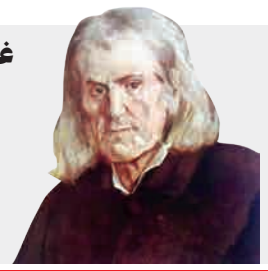

در میان همه خاورشناسان آلمانی، برای فریدریش روکرت باید جایگاهی ویژه قایل شد، هم به دلیل تسلط بی‌بدیلش بر زبان‌هایی چون سانسکریت، فارسی، عربی و ترکی و هم به دلیل نقش موثر او در جدی گرفته شدن رشته شرق‌شناسی در دانشگاه‌های آلمان. از روکرت به‌عنوان پدر شرق‌شناسی آلمان یاد می‌شود و جالب است بدانید او نخستین کسی بود که شیوه غزلسرایی را در زبان آلمانی به وجود آورد. روکرت تحت تأثیر غزلیات مولانا، کتاب «رُزهای شرقی» را که مجموعه‌ای از زیباترین غزلیات آلمانی است در سال ۱۸۲۲ میلادی منتشر کرد. او همچنین بخش‌هایی از شاهنامه فردوسی را نیز ترجمه کرد که یکی از بهترین ترجمه‌های شاهنامه به زبان آلمانی است. فریدریش روکرت، شرق‌شناس شهیر آلمانی، ۱۵۳ سال پیش در چنین روزی (۳۱ ژانویه ۱۸۶۶) در کوبورگ درگذشت.

تذکره

اعدام یک سرباز

امروز مصادف است با یکی از اتفاقات نادر در تاریخ ایالات متحده که از قضا آمریکایی‌های زیادی نیز به آن افتخار نمی‌کنند. ۷۴ سال پیش درچنین روزی، برابر ۳۱ ژانویه ۱۹۴۵ میلادی، ادی اسلویک، سرباز ارتش ایالات متحده آمریکا در جنگ جهانی دوم به دلیل فرار از خدمت در ارتش به حکم دادگاه تیرباران شد. این اقدام نخستین اعدام یک سرباز از زمان پایان جنگ‌های داخلی آمریکا بود که به اجرا درمی‌آمد و پس از گذشت ۷ دهه هنوز برای بسیاری درک ضرورت اجرای آن مشکل است. درطول جنگ جهانی دوم دادگاه‌های نظامی بسیاری در ارتش آمریکا برگزار شد و حکم‌های اعدام صادره در این دادگاه‌ها کم نبود، اما هیچ‌کدام از این حکم‌ها به مرحله اجرا نرسیدند و بسته بشدت جرم با مجازات‌های دیگری جایگزین شدند، اما ادی اسلویک مانند بقیه خوش‌شانس نبود و مقابل جوخه آتش قرار گرفت. صبح روز ۳۱ ژانویه ۱۹۴۵ حکم تیرباران سرباز ادی اسلویک در برابر یک خط آتش ۱۲ نفره اجرا شد و او در پی اصابت ۱۱ گلوله به بدنش درگذشت. اسلویک در هنگام مرگ ۲۴ سال داشت.

فوکوس

جیمز کامرون به همراه سم ورتینگتون و سیگورنی ویور (بازیگران فیلم) سر صحنه «آواتار» - ۲۰۰۹

۹ سال پیش در چنین روزی (۳۱ ژانویه ۲۰۱۰)، فروش جهانی فیلم «آواتار» ساخته جیمز کامرون از ۲ میلیارد دلار گذشت و این فیلم به نخستین اثر سینمایی تبدیل شد که چنین فروشی را در جهان تجربه می‌کند. «آواتار» با فروش کل ۲ میلیارد و ۸۰۰ میلیون دلار، عنوان پرفروش‌ترین فیلم تاریخ سینما را نیز در اختیار خود دارد.

فرجام

تسلیم شدن فیلدمارشال

«من هیچ علاقه‌ای به کشتن خودم در راه این سرجوخه بوهمی ندارم»! این جمله‌ای بود که ژنرال آلمانی فریدریش پائولوس هنگامی که دستور آدولف هیتلر مبنی بر مقاومت تا آخرین نفس در برابر ارتش شوروی را دریافت کرد بر زبان آورد. ژنرال پائولوس فرمانده لشکر ششم پیاده آلمان که وظیفه تصرف استالینگراد را برعهده داشت درسال ۱۹۴۳ با ۲۵۰ هزار سرباز خود تحت محاصره ارتش سرخ قرار گرفت. با به پایان رسیدن ذخیره غذایی و مهمات احتمال این می‌رفت که پائولوس خود و ارتش ششم پیاده را تسلیم سربازان شوروی کند، پس آدولف هیتلر پیشدستی کرد و با ارتقای مقام پائولوس از درجه ژنرالی به مقام فیلدمارشالی، طی نامه‌ای به او یادآور شد که در تاریخ آلمان تاکنون هیچ فیلدمارشالی در برابر دشمن تسلیم نشده است. اما ظاهرا این چیزها برای پائولوس مهم نبود چه آن که روز بعد به همراه همه سربازان خود تسلیم ارتش سرخ شد. عمده سربازان تسلیم شده آلمانی به سیبری فرستاده شدند و همانجا هم مردند اما پائولوس مدتی را در یک اردوگاه کار اجباری گذراند و ۱۰ سال بعد آزاد شد.

دژاوو

در برابر باد!

۲۶ ژانویه هر سال، مردم استرالیا روز ملی این کشور را گرامی می‌دارند. این روز یادآور خاطره ورود نخستین دسته از مهاجران انگلیسی تحت هدایت کاپیتان آرتور فلیپ به سرزمین استرالیاست. سفر کاپیتان آرتور فلیپ و همراهانش به استرالیا ۹ ماه طول کشید و هنگامی که آنها در ۲۶ ژانویه ۱۷۸۸ پا به خاک استرالیا گذاشتند، ۱۸ سال از کشف این سرزمین توسط کاپیتان جیمز کوک می‌گذشت. استرالیایی‌های بسیاری این روز را با مراسم‌هایی چون بالا بردن پرچم، انجام مسابقات ورزشی، آتش بازی، مسابقه پشم‌چینی و چوب‌بُری جشن می‌گیرند، اما این میان برخی از اهالی استرالیا نیز ۲۶ ژانویه را با اعتراض به ظلمی که طی سالیان متمادی بر بومیان این کشور گذشت به شب می‌رسانند.

بومی‌ها و نسل ربوده شده

عجیب است که با گذشت ۲۵۰ سال از کشف استرالیا، بومیان این کشور هنوز اقلیتی حاشیه‌ای محسوب می‌شوند و همین امروز نیز تبعیض‌های ناروا و شبه‌نژادپرستانه‌ای بر زندگی‌شان اعمال می‌شود. همه اینها در حالی است که بر طبق مطالعات ژنتیکی جدید، بومیان استرالیا جزو قدیمی‌ترین جوامع انسانی به شمار می‌روند و قطعا از هر قوم و نژاد دیگری برای تسلط بر سرنوشت خود شایسته‌تر هستند. انگلیسی‌ها در بدو ورود به استرالیا و طی سالیان بعد از آن عمده همت خود را صرف سرکوب بومیان این کشور و نابودی تمدن‌شان کردند. هر چند که نهایتا به این مقدار نیز رضایت نداده و در اوایل قرن بیستم میلادی با اعمال سیاست «جداسازی»، تعداد زیادی از کودکان بومی را به زور از خانواده‌های خود جدا کرده و آنان را تحت سرپرستی قیم‌های سفیدپوست قرار دادند. از این نسل در تاریخ استرالیا با عنوان «نسل ربوده شده» یاد می‌شود.

رانده شدگان از انگلستان

در دهه ۶۰ خورشیدی سریالی تلویزیونی از شبکه یک سیما نمایش داده می‌شد با عنوان «در برابر باد» که از قضا هم خوش ساخت بود و هم دوبله خوبی داشت و به این ترتیب در بین مردم طرفداران بسیاری پیدا کرد. «در برابر باد» ضمن روایت زندگی جاناتان گرت، مری مالوین، پالی مک نامارا و... حقیقتی تاریخی را به تصویر می‌کشید که همانا ساخته شدن استرالیا به دست مجرمان تبعید شده از انگلستان بود. این نص تاریخ است که وقتی کشتی کاپیتان آرتور فلیپ در سواحل استرالیا پهلو گرفت از ۱۰۳۰ سرنشین آن، ۷۳۶ نفر را تبهکاران تبعید شده از انگلستان تشکیل می‌دادند. قصد بریتانیا زدن یک تیر با دونشان بود؛ نخست دور کردن عناصر نابهنجار و جامعه‌ستیز از بریتانیا و سپس تشکیل یک جامعه جدید در سرزمین تازه کشف شده حتی به قیمت استفاده از تبهکاران و این سیاستی بود که طی سالیان متمادی ادامه یافت! جاناتان گرت و دوستانش در سریال «در برابر باد» البته آنقدرها هم آدم‌های بدی نبودند و به صرف تبار ایرلندی خود با مجازاتی بیش از حدود جرم‌شان مواجهه شدند، اما شرح کاری که جاناتان گرت‌ها و نسل‌های بعد از او با زندگی بومیان استرالیا کردند را تنها می‌توان در صفحات سیاه تاریخ جست‌وجو کرد.

معما

توطئه باروت در بازی تاج و تخت!

اگر از جمله دنبال کنندگان سریال پربیننده «بازی تاج و تخت» باشید، حتما از این هم باخبرید که سریال فوق از روی رمان پرفروش «ترانه یخ و آتش» نوشته نویسنده آمریکایی جرج آر.آر. مارتین ساخته شده است. بارها در محافل ادبی به این نکته اشاره شده است که مارتین برای نوشتن داستان تخیلی و جذاب خود از وقایع تاریخی مدد گرفته و بسیاری از اتفاقاتی که در داستان او می‌افتند، ریشه در واقعیت دارد. به‌طور مثال بسیاری دیوار موجود در شمال سرزمین خیالی وستروس را با دیوار مشهور و باستانی «هادریان» که در زمان رومی‌ها در شمال انگلستان ساخته شد، یکی دانسته‌اند. یا دشمنی بین خاندان استارک و لنیسترها را محققان تاریخی تمثیلی از خانواده‌های یورک و لنکستر در انگلستان قرن ۱۵ میلادی قلمداد کرده‌اند که برای سالیان متمادی بین‌شان جنگ برقرار بود. جرج آر.آر. مارتین تاکنون چنین شباهت‌هایی را رد نکرده و البته کسی نیز به او خرده کپی‌برداری نگرفته، چه آن که اگر چنین هم باشد، نهایتا مارتین با هنر خود تعدادی اسم و اتفاق تاریخی را به داستانی جذاب تبدیل کرده است.

دعوای کاتولیک‌ها و پروتستان‌ها

در انتهای فصل ششم سریال «بازی تاج و تخت»، عمارت سپت اعظم بیلور یا همان پرستشگاه مذهب هفت، به وسیله مواد منفجره کار گذاشته شده در زیر زمین عمارت منهدم و به کلی نابود می‌شود. آنهایی که با تاریخ انگلستان قرن ۱۷ میلادی آشنایی دارند، بعد از دیدن این صحنه احتمالا به یاد اتفاقی تاریخی افتاده و به هوش جرج آر.آر. مارتین برای بهره‌گیری از آن در «ترانه یخ و آتش» آفرین خواهند گفت. این صحنه دقیقا یادآور اتفاقی است که از آن در تاریخ انگلستان با عنوان «توطئه باروت» یاد شده است. طی این توطئه گروهی از پیروان مذهب کاتولیک، برای از میان برداشتن جیمز یکم پادشاه وقت انگلستان و از جمله اشاعه‌دهندگان مذهب پروتستان در بریتانیا، مقادیر زیادی مواد منفجره را زیر پارلمان انگلستان جاسازی کرده بودند، تا در روز افتتاح مجلس به دست جیمز یکم، پارلمان و هر آن چه داخلش هست را منهدم کنند، اما برخلاف «بازی تاج و تخت» سیر وقایع در «توطئه باروت» به شکل دیگری رقم خورد.

بشکه‌های باروت زیر پارلمان

۴۱۳ سال پیش در چنین روزی، برابر ۳۱ ژانویه ۱۶۰۶ میلادی، گای فاکس، سرباز کاتولیک مذهب انگلیسی و مغز متفکر سوءقصد موسوم به «توطئه باروت» به حکم دادگاه انگلستان به دار آویخته شد. فاکس تا بدانجا به مذهب کاتولیک تعصب داشت که اقامت در انگلستان پروتستان مذهب را تاب نیاورده و در سال ۱۵۹۳ میلادی برای زندگی به اسپانیا و سپس هلند رفت. بر همین اساس بازگشت مجدد او به انگلستان در سال ۱۶۰۵ میلادی دلیلی نداشت جز شرکت در سوءقصد به جان شاه و دیگر مبلغان مذهب پروتستان در انگلستان. فاکس و همدستانش سه بشکه باروت را در سرداب پارلمان انگلستان پنهان کرده بودند و قصد داشتند در روز افتتاح مجلس آنها را منفجر کنند، اما توطئه سوءقصد فاش شد و فاکس هم پس از دستگیری، زیر شکنجه نام همدستان خود را لو داد، تا «توطئه باروت» در نطفه خفه شود.

نگاره‌ای از توطئه‌گران؛ از راست: تامس وینتر، رابرت کیتسبی، گای فاکس، تامس پرسی، جان رایت، کریستوفر رایت، رابرت وینتر و بیتس

جدول شماره ۱۶۱۱

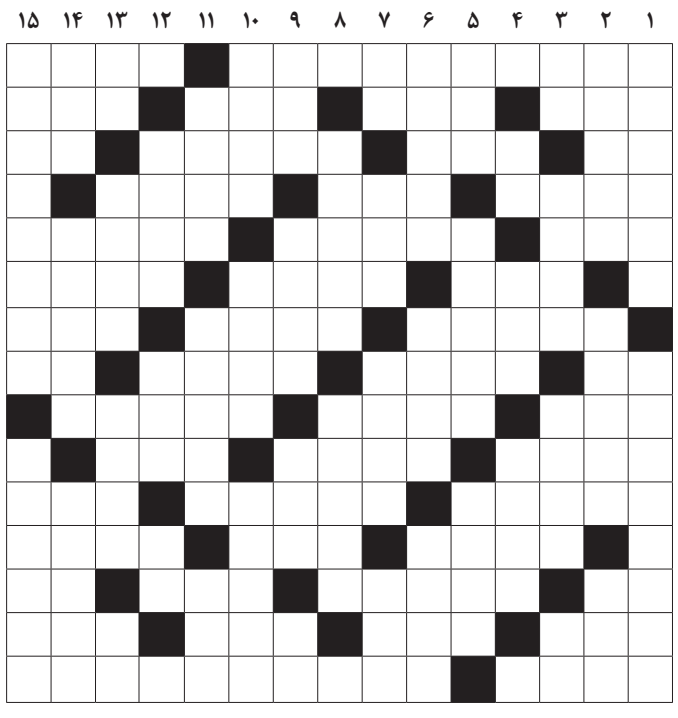

افقی

۱- بانیرنگ پول گرفتن - دانای علم و ادب
۲- در رگ جاری است - فانوس دریایی - فروخوردن خشم - واحد شمارش مو
۳- واحدی برای شمارش انسان - بدهی و وام - کی بودمانند دیدن - چندگیم‌بازی تنیس
۴- از ادات پرسش - تکلیف دانش‌آموز - برتر؛ بهتر
۵- نامی از نام‌های خدای تعالی - بی‌شمار - نقاشی روی دیوارها و سقف ساختمان‌ها
۶- جامه بلند - اشاره - مراسم و مسلک
۷- افزایش حجم غده تیرویید - ایستاده و برپا - محکم و استوار
۸- انکار الصوات - آشوب - خمیده - صدمتر مربع
۹- نهنگ - توان و قدرت - ضربه‌ای در تنیس روی میز
۱۰- کبوتر صحرایی - آواز حزین - پشت سر
۱۱- شهر شهید هوانیروز - مکان دورافتاده و پرت - داستان
۱۲- نام غفوری، مدافع ملی‌پوش فوتبال کشورمان - کتاب هندوها - گونه سینمایی
۱۳- از بت‌های جاهلی - آفریننده - پدر آلمانی ژیمناستیک - گرما
۱۴- چاشنی غذا - بلندترین استخوان بدن - رنگ قرمز قالیبافان - شهر باران
۱۵- ظرف آبگوشت - از مکان‌های دیدنی شهر اصفهان

عمودی

۱- تلاشگر - قوم و فامیل
۲- رهرو - عزیز و ارجمند - نوعی پخت برنج
۳- چسبیده به سولقان - کمان چهره - کرمینه حشرات - در خود فرورفتن
۴- شهر و استانی به همین نام - خو و عادت - درختی زینتی و همیشه سبز
۵- مقابل حضر - استاد ابوعلی سینا - وطن
۶- گوارش - روح و جان انسانی - روش‌ها و شیوه‌ها
۷- ناشنوا - ضمیر محترمانه - اقیانوس کبیر - مادر آذری
۸- آلاله - بیماری وبا
۹- فلاتی در هند - خاکستر - زردچوبه - گفت‌وگوی دوستانه
۱۰- مثل و شبیه - پیامبر صبور - کارگردان فیلم مشهور بن هور
۱۱- همیشه و جاوید - کنایه از بدنام است - ضمیر اشاره نزدیک
۱۲- سخن زیر گوشی - ارسباران فعلی - عامل وراثت
۱۳- شکستنی بی‌صدا - آتش‌سوزی - سازمان هوافضای آمریکا - سیب زمینی ندارد
۱۴- گل خوشبو - عذر و بهانه بیجا - چوب گره‌داری که دراویش و قلندران به دست می‌گیرند
۱۵- پادشاه ستمگر بابل - فرار کردن عامیانه
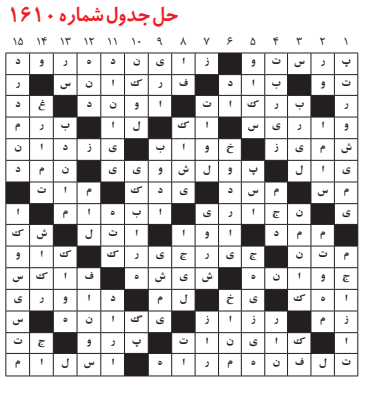
حل جدول شماره ۱۶۱۰